

KAARSJES AAN EN DRUIVEN IN DE MOND OP KERSTAVOND

Eric Vaarzon Morel, Conchita Boon en ELLE met onze alternatieve viering op YouTube

Het enige waar je gitarist Eric Vaarzon Morel niet van kan beschuldigen is eenkennigheid. De flamencogitarist doet het met acteur Gijs Scholten van Aschat, met rapper Brownie Dutch, met pianist Bert van den Brink, met trompettist Eric Vloeimans, met zangeres Leonie Jansen, en natuurlijk doet hij het ook met collega gitaristen, zoals Harry Sacksioni of Anton Goudsmit. Ach, Vaarzon Morel doet het eigenlijk met iedereen die hij op zijn muzikale weg tegenkomt. Hij staat open voor alles.

■ Patrick van den Hanenberg

Daarom heeft Lidwien Vork, het kloppend hart van het Beauforthuis, zo'n goede aan Vaarzon Morel, die kind aan huis is in het theater in de bossen van Zeist. Ze kan met vrijwel elk idee bij Vaarzon Morel terecht. Zou hij misschien iets muzikaals kunnen met de Soefies, de Hernhutters of de Tamils of de Vrijmetselaars? En Eric zegt: "Ja natuurlijk, geen probleem. Eric Vaarzon Morel is de gids in Expeditie Zeist, een zoektocht naar de muzikale dwarsverbanden tussen de verschillende culturen die in en rond Zeist te vinden zijn. En altijd weet hij wel een lijntje te trekken naar de flamenco, zijn grote muzikale liefde. Nu de eerste twee rondes van Expeditie Zeist achter de rug zijn, staat nummer drie op de rol, een muzikaal programma rond de kampers op Beukbergen, het grootste woonwagenkamp van Europa en de Noord-Afrikaanse gemeenschap, die die hier als gastarbeiders zijn neergestreken. Eric wil met dat programma, waar hij grootste plannen voor heeft, nog even wachten tot de zalen weer met meer dan dertig mensen kunnen worden gevuld. Maar op donderdag 24 december trekt hij wel alvast een paar lijntjes naar die reis.

EEN INTERMEZZO

Het programma dat hij op de dag voor kerst samen met danseres Conchita Boon en zangeres ELLE zal spelen, noemt hij daarom een Intermezzo. De Amsterdamse Conchita Boon laat zien dat je voor een goede flamencodanseres niet naar Spanje hoeft te gaan. Zangeres ELLE heet trouwens eigenlijk Eline Vaarzon Morel, maar ze wil niet door het leven gaan als de dochter van. En gelijk heeft ze, want ze redt het volkomen op eigen kracht.

We ontmoeten Eric in de Q-Factor, een muziekparadijs in Amsterdam met vele repetitieruimtes. Vaarzon Morel heeft daar met een drummer en basist gerepeteerd voor een filmpje dat bedoeld is voor de zus en producer van Jimi Hendrix, die postuum de European Guitar Award heeft gekregen. Een flamenco gitarist die Jimi Hendrix materiaal speelt, hij is niet

voor één gat te vangen.

Vaarzon Morel is niet alleen een virtuoze gitarist, die zijn vingers met de snelheid van het licht over de snaren kan laten glijden, hij is ook een benadigd verteller. Stel hem één vraag en hij barst los. "Ik ben niet religieus. Mijn vader noemde zich altijd atheïst, maar dat ben ik niet. Ik kom uit het Amsterdamse revolutionaire milieu. En dat revolutionaire sfeertje trof ik ook aan in Sevilla, toen ik daar als negentienjarige in 1980 kwam, hongerig naar flamenco-kennis. Dus traditionele kerstliedjes zullen wij niet gaan zingen. Hallelujah van Leonard Cohen past weer wel."

"Daar kan ik een flamencoritm in verwerken, zodat ook ELLE en Conchita daarmee uit de voeten kunnen. Spanje is natuurlijk heel katholiek en de flamencomuziek staat bol van religieuze verwijzingen. Men zingt vaak over El Nazareno -Jezus- of een van hun vele heilige maagden. Maar mijn belangstelling gaat vooral uit naar de mystieke, filosofische kant van godsdienst. Ik voel me ook verwant met dichters die een mystieke kant hebben, zoals Jorge Luis Borges. In de kerstvoorstelling laat ik enkele gedichten van hem horen. Donderdagnacht om twaalf uur wordt de klok geluid en worden naar Hernhuttersgebruik kaarsjes aangestoken. Ook al is het dan geen nieuwjaar, het lijkt me mooi om een Spaanse gewoonte aan de Nederlandse kerstnacht toe te voegen: bij elke klokslag moet je een druif in de mond nemen. Het publiek krijgt nog iets mee van Spanje, namelijk de zambomba. Dat is de naam voor de dagen voor kerst, maar ook een instrument, een trekpot. Het is een kruik waarover een vel is gespannen, met daar doorheen een stok die je op en neer beweegt, zodat het een bijzonder huilend geluid maakt. Ik heb in Spanje bij zigeuners meegemaakt dat ze de kruiwagen met hout vulden en een vuur maakten, met z'n allen eromheen, bonen eten, muziek maken met gitaar en zambomba, en dansen om warm te blijven. Dat kerstritueel staat echt voor verbinding, en daar draait kerstmis toch om."

Ofschoon je met kerstmis nog geen feliz navidad, gelukkig

Eric Vaarzon Morel, Conchita Boon en ELLE nemen een voor-schot op de tijd waarin we weer samen kunnen dansen en zingen.

nieuwjaar kan zeggen, heeft Eric toch alvast een nieuwjaarswens klaar. "Het zou wel makkelijk en cliché zijn als ik hoop op een einde aan de coronacrisis en iedereen een goede gezondheid toewens. Ik probeer positief te blijven en dat hoop ik op anderen over te kunnen brengen. Op mijn familie en vrienden en mensen in de zaal. Blijf positief de komende maanden, misschien is die houding zelfs nog een heel jaar nodig."

ONENIGHTSTAND

Het publiek dat op 24 december heeft genoten, kan Eric Vaarzon Morel ruim een maand later in een andere muzikale samenstelling bewonderen. Dan staat een 'one night stand' met jazz-saxofonist Ben van den Dungen op het programma.

"Ik ken Ben wel, hij is een fantastische jazz-saxofonist, maar we hebben nooit samen gespeeld. We gaan niet repeteren vooraf, maar we sturen elkaar wat muziekstukken op en op de dag zelf stellen we de set samen. We mogen doen wat we willen. De combinatie flamencogitaar en jazz-sax komt voor sommigen misschien wat vreemd voor, maar het klikt juist geweldig. Mijn laatste cd heb ik gemaakt met de Mexicaanse broers Juan en Miguel Martinez, twee jazz-saxofonisten. De sax wordt beschouwd als de menselijke stem. Dus met Ben speel ik een flamencoschema en hij zingt er als het ware met zijn sax-stem overheen. Flamenco-puristen vinden zo'n cross over niet goed, maar een echte kunstenaar laat zich juist beïnvloeden. Dat is ten slotte ook de basis van flamen-

co geweest. Op de muzikale reis vanaf Azië alles oppikken om in Spanje iets moois te scheppen."